

# اسلام دنیاسی

خالد

|     |         |            |     |     |
|-----|---------|------------|-----|-----|
| سنہ | ۱۷      | جاذی الاول | ۳۳۱ | عدد |
| ۱   | پنجشنبہ | نيسان      | ۳۲۹ | ۴   |

## تاتارلار ك بيوك شاعرى عبدالله توقايف

روسىيە مسلمانلار بىك اك كزىدم واك دورىين شاعرى عبدالله توقايف ، كچن هفتە ايچنده (قزان) شهرنده وفات ايتدى .  
هنوز بك كنج قيمتدار اولان بوحياتك بويله بردنبره سونيورمىي جله من ايچون ، بالخاصه اونى بك سومن ، بك اوقويان روسىيە مسلمانلرى ايچون عظيم برفلاكتدر . جناب حق مرحومى مظهر مغفرت قيلسون ، آمين بحرمته سيدالمرسلين .

### §

بزده شاعر دينلنجه ، بر آزا اسكى ايسه ، ( مى - نى ، كل - بلبل ) لر ايچون جلدلر طولديران ، يكلردن ايسه ، پنبه شفقلك اعماقنده سوكيليسنك روحنى كورمك ايستهين ، خزانلره قارشى دائما آغلایان و هيتى بردفمه كولەين انسانلر خاطره كلير . درحال سويليه لم كه عبدالله توقايف ، بوتون دنياسنك دورلردنبرى قوللانه قوللانه يبراندقلىرى بو موضوعلره اصلا اهميت و يرمه مش ، حزن و ألمنى ملتلك حزن و ألمدن ، شوق و سرورنى ينه ملتلك شوق و سرورندن طوبلامش . بوتون معناسيله مى بر شاعردر . بو اعتبارله ، بزده عبدالله توقايفه بكنزهين بر شاعر ، كال بكدن باشقه ، يوق كچى در . عبدالله توقايفه كال بك دنخى بك آزا بكنزيور . كال بك ،

« تولورسم كورمەدن ملتده اميد ايتديكم فيضى »

« يازيلسون سنك قبرمده : وطن محزون ، بن محزون ! »

دييه آزا چوق اظهار يأس ايتديكى حالده توقايف :

« ديلرم اولمغه بن انسان عالى ،

« ديلر كوكل تعالى بالتوالى ،

« كوكل بران سوم بختن تاتارنك [۱] ،

« كوروركه جانلياق وقتن تاتارنك ،

« تاتار بختى ايچون بن جان آتارمن ،

« تاتار بيت بن اوزمده ( جن تاتارمن ) [۲] ،

« حسابسر كوب ملتكه وعدهم ،

« قبرلاسمى واوى والله اعلم ؟ »

دييهرك ماتى حضورنده كى وظيفه سنك اهميتنى تقدير ايدسيور وملتە اولان بورجلرىنى دوشونيور .

بزده هيچ بر شاعر بونى دوشونمە مش وحتى حس ايتە مشدر بيله .

[۱] كوروركه جانلياق وقتن تاتارنك ، تاتارك حالى فوتلى كورمكه ،

[۲] تاتار بيت بن اوزمده جن تاتارمن ، البته تاتار ، چونكه بنده حقيقى بر تاتارم .

عبدالله توقایف ، ملتى بك ، بك سويوردى . بوتون املی ، آرزوسى اونك ترقى و تعالىنى  
ایدی . اونك ایچون . ملك وجودینه طغیلى اوله رق یایشمش مضر و مفسد عنهرلره قارشى الككین  
سلاحلره عجوم ایدردی . بوحبتنى شوفخریه سنده بك بلیغ بر صورتده اظهار ایله مشدر :

جمله فکرم کیجه کوندوز سز که عائد مانم

صحتکدر عظم هم علتکدر علم

سن مقدس محترم عندمده واراق نرسدن

صائمزم بو کائناته مانم ملیتم

بختیارم بنده کی کر ایتسه لر نسبت سکا

عاجزانه شاعرك اولمغه وارد نیتم

لفظ « ملی » یی سوره قلمیم بیلم نهدن ؟

ایله « ملی » مانم بخش ایله ممنونیتم

هر خیالدن طائیلدر ملت خیالی لاحال

بو خیالاندن کلیر کر کلسه مجنونیتم

بر زمان یاد ایلسه بالاتفاق ملت بی

ایشته بودر مقصدم اقبال و معبودیم

ایلم عرض محبت بن سکا ای مانم

دوست کوررسن سن بخیده وار بوکا امنیتم

اعتراف اولونمق لازمدوکه عثمانی تورکلر نده بویه بر فخریه یازان بر شاعر عنوزیتشه مشدر ،

بزم فخریه لرمن یاباشلره ، یاباشلره تکا بولردن عبارت قالیر .

ایشته ملتیه بودرجه آتشلی و محبتلی اولان عبدالله مرحوم ، مانع ترقی اولانلری شویله

تهدید ایدیور :

باتارسك دیم ، یو کورمه ، نیلکه قارشى (\*)

کری قایتور تو کورمه جیلکه قارشى

باطر ، دیب ماقاماسلر ، چکمه زحمت !

کوچوك ! زنه ار دیم ، اورمه فیلکه قارشى .

(\*) دیم ، دیورم ، یو کورمه ، یوووه قوشدیرمه . جیل ، یل روزکار . باطر ، بهادر . ماقنامق ،

مداحلامق ، مدح ایتك .